ZARZĄDZENIE NR 0152/ 53 **/05**

PREZYDENTA MIASTA TYCHY

z dnia 25 października 2005 r.

w sprawie wprowadzenia obowiązku udostępniania Słowniczka Terminów Specjalistycznych w Urzędzie Miasta Tychy i procedury jego aktualizacji

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, z późn. zm.)

zarządzam, co następuje:

§ 1

Zobowiązuję Pracowników Urzędu do udostępniania Słowniczka Terminów Specjalistycznych w Urzędzie Miasta Tychy oraz do informowania klientów o jego dostępności.

§ 2

1. Słowniczek Terminów Specjalistycznych znajduje się na stronie internetowej Urzędu Miasta Tychy pod adresem http://www.umtychy.pl/przejrzystapolska/.
2. W wersji drukowanej Słowniczek jest udostępniany w sekretariatach Wydziałów oraz Punkcie Informacyjnym Urzędu na parterze.

§ 3

Słowniczek powinien być aktualizowany zgodnie z zasadami określonymi w Procedurze Aktualizacji, stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4

Wykonanie zarządzenia powierzam Wydziałowi Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miasta Tychy.

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 2 listopada 2005 r. i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Załącznik do Zarządzenia Nr 0152/ 53/05
Prezydenta Miasta Tychy
z dnia 25 października 2005 r.

PROCEDURA AKTUALIZACJI

SŁOWNICZKA TERMINÓW SPECJALISTYCZNYCH

§ 1

Zasady ogólne

1. Słowniczek Terminów Specjalistycznych w Urzędzie Miasta Tychy, zwany dalej Słowniczkiem ma za zadanie ułatwiać mieszkańcom zrozumienie specjalistycznego języka używanego w postępowaniach administracyjnych, którego są uczestnikami.

2. Wprowadzenie procedury okresowej aktualizacji Słowniczka ma na celu monitorowanie aktualności używanych terminów, ich zrozumienia przez klientów Urzędu oraz uzupełnianie Słowniczka o terminy dotychczas w nim nie ujęte.

3. Całościowy nadzór nad procesem aktualizacji Słowniczka sprawuje Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miasta Tychy, zwany dalej PPW.

§ 2

Aktualizacja Słowniczka

1. Słowniczek podlega aktualizacji raz na rok.

2. Do końca listopada każdego roku Kierownicy jednostek organizacyjnych Urzędu przedstawiają w PPW propozycje aktualizacji Słowniczka.

3. PPW akceptuje lub odrzuca zmiany i dokonuje aktualizacji elektronicznej wersji Słowniczka oraz umieszcza ją na stronie internetowej Urzędu do dnia 31 grudnia każdego roku.

4. PPW drukuje zaktualizowaną wersję Słowniczka i dostarcza ją do dnia 31 grudnia każdego roku do sekretariatów wszystkich Wydziałów oraz Punktu Informacyjnego Urzędu.

§ 3

Ocena działań

1. Klienci mają możliwość oceny Słowniczka poprzez opinie przesyłane do Urzędu Miasta Tychy pocztą elektroniczną na adres poczta@umtychy.pl oraz opinie ustne.

2. Opinie te są wykorzystywane przy corocznej aktualizacji Słowniczka.

URZĄD MIASTA TYCHY

SŁOWNICZEK

TERMINÓW SPECJALISTYCZNYCH

SPIS TREŚCI

Wydział Obsługi Rady Miasta 3

Urząd Stanu Cywilnego 4

Wydział Spraw Obywatelskich 5-9

Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia 10-14

Wydział Komunikacji 15

Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa 16

Wydział Gospodarki Lokalowej 17

Wydział Gospodarki Nieruchomościami 18

Wydział Geodezji 19

Wydział Architektury 20-24

Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich 25-26

Jednostka Realizująca Projekt „Gospodarka ściekowa w Tychach” 27

- **interpelacja** – zapytanie radnego skierowane do Prezydenta Miasta
- **uchwała** – akt woli organu uchwałodawczego miasta
- **organ uchwałodawczy miasta** – Rada Miasta
- **organ wykonawczy miasta** – Prezydent Miasta
- **jednostki pomocnicze miasta** – Osiedla
- **komisje stałe Rady Miasta** – komisje utworzone w myśl Statutu Miasta,
- **Statut Miasta** – zbiór przepisów regulujących strukturę, zadania, kompetencje i sposób działania organów miasta, Urzędu Miasta, jednostek organizacyjnych i pomocniczych
- **sesja Rady Miasta** – posiedzenie Rady Miasta,
- **akt prawa miejscowego** – uchwała Rady Miasta, zarządzenie Prezydenta Miasta
- **komisja doraźna Rady Miasta** – komisja powołana do załatwienia konkretnej sprawy

- **pokrewieństwo** - wzajemny stosunek łączący osoby pochodzące od wspólnego przodka
- **wstępni** – rodzice, dziadkowie, pradziadkowie, itd.
- **zstępni** – dzieci, wnuki, prawnuki, itd.
- **powinowactwo** – stosunek prawno - rodzinny zachodzący między jednym z małżonków a krewnymi drugiego małżonka
- **przysposobienie, adopcja** – powstanie z woli osoby zainteresowanej takiej więzi, jaka łączy rodziców i ich naturalne dzieci
- **uznanie dziecka** – jeden ze sposobów ustalenia ojcostwa dziecka pozamałżeńskiego, polegający na złożeniu oświadczenia przez mężczyznę, iż jest on naturalnym ojcem dziecka
- **odpis zupełny** – dosłowne powtórzenie treści aktu stanu cywilnego
- **odpis skrócony** – treść aktu stanu cywilnego w postaci ostatecznej, uwzględniającej wszystkie ewentualne jego zmiany (zawiera dane szczegółowo określone w art.82 prawa o aktach stanu cywilnego)
- **transkrypcja, umiejscowienie aktu stanu cywilnego** – wpisanie do polskich ksiąg stanu cywilnego sporządzonego za granicą RP aktu urodzenia, małżeństwa, zgonu
- **małżeństwo konkordatowe** – druga (poza cywilną) forma zawarcia małżeństwa uznawana przez prawo polskie, zawarte jedynie przed duchownym, wywiera skutki także w sferze cywilno-prawnej
- **separacja** – uznane przez prawo faktyczne rozłączenie małżonków z powodu zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego, po orzeczeniu separacji przez sąd małżeństwo w sensie prawnym trwa jednak nadal
- **zaświadczenie o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą** – dokument, z którego wynika, że obywatel polski lub zamieszkały w Polsce cudzoziemiec nie mający żadnego obywatelstwa – zgodnie z prawem polskim może za granicą naszego kraju zawrzeć małżeństwo

Używane skróty

- **CBA** - Centralne Biuro Adresowe w Warszawie, udzielające informacji o danych osobowych
- **CBD** - Centralna Baza Danych, czyli baza informatyczna obejmująca dane osobowe osób zameldowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- **CPD** - Centrum Personalizacji Dokumentów w Warszawie - miejsce gdzie produkowane są dowody osobiste
- **KOM** - Karta osobowa mieszkańca - karta założona dla każdego mieszkańca miasta, zawierająca dane osobowe
- **KPA** - Kodeks postępowania administracyjnego
- **KRK** - Krajowy Rejestr Karny, organ sądowy gdzie gromadzi się dane m.in. o osobach prawomocnie skazanych za przestępstwa (również za wykroczenia na karę aresztu), tymczasowo aresztowanych itd.
- **KRS -** Krajowy Rejestr Sądowy, inaczej sąd rejestrowy, organ sądowy gdzie rejestruje się stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, fundacje, przedsiębiorstwa, publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz dłużników niewypłacalnych
- **LBD** - Lokalny Bank Danych, czyli baza informatyczna obejmująca dane osobowe osób zameldowanych na terytorium danej gminy.
- **MSWiA** - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- **NIP** - Numer Identyfikacji Podatkowej nadawany podatnikowi przez Urząd Skarbowy
- **PESEL** - Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności, nr PESEL zwany też numerem ewidencyjnym to 11-cyfrowy symbol, jednoznacznie identyfikujący osobę fizyczną
- **TBD** - Terenowy Bank Danych, czyli baza informatyczna obejmująca dane osobowe osób zameldowanych na terytorium danego województwa.
- **USC** - Urząd Stanu Cywilnego
- **WKU** - Wojskowa Komenda Uzupełnień

Pojęcia ogólne

- **adres** - nazwa miasta, ulicy, numer domu i lokalu
- **baza danych** - określony zbiór pewnych danych
- **cudzoziemiec** - osoba nie będąca obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej
- **decyzja administracyjna** - dokument (najczęściej), którym organ gminy rozstrzyga sprawę

- **decyzja ostateczna** - decyzja podlegająca wykonaniu (osoba nie złożyła odwołania i upłynął termin na jego złożenie)
- **dowód wpłaty** - dokument potwierdzający dokonanie opłaty
- **interes prawny** - prawo lub obowiązek wynikający z konkretnego przepisu prawa
- **nazwisko rodowe** - nazwisko, które człowiek nabywa od swoich rodziców
- **numer domu w adresie zamieszkania** - numer klatki budynku mieszkalnego lub nr posesji
- **numer lokalu w adresie zamieszkania** - numer mieszkania
- **organ administracji publicznej** - m.in. Prezydent Miasta, w którego imieniu działa zazwyczaj Naczelnik Wydziału lub inny upoważniony pracownik
- **strona** - osoba fizyczna lub prawna, która składa podanie we własnej sprawie lub której dotyczy prowadzone postępowanie administracyjne
- **ile przepis ustawy nie stanowi inaczej** - jeśli ustawa nie reguluje sprawy odmiennie
- **opiekun prawny lub przedstawiciel ustawowy -** osoba podejmująca decyzje za osobę nie posiadającą zdolności do czynności prawnych, czyli za dziecko lub osobę ubezwłasnowolnioną
- **organ właściwy** - instytucja posiadająca prawo załatwienia określonej sprawy
- **osoba ubezwłasnowolniona** - osoba, która nie może kierować swym postępowaniem wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, dla której sąd ustala przedstawiciela ustawowego, czyli opiekuna
- **parafa** - własnoręczny podpis klienta, może być nieczytelny, w skróconej formie
- **postępowanie administracyjne** - ogół czynności podejmowanych przez organ (wszczęcie postępowania, przesłuchanie świadków, stron, oględziny, zapoznanie z aktami)
- **poświadczenie obywatelstwa polskiego -** decyzja administracyjna potwierdzająca posiadanie przez daną osobę obywatelstwa polskiego (wydaje ją wojewoda)
- **procedura** - poszczególne etapy realizacji zadania
- **sprostowanie aktu stanu cywilnego** - usunięcie błędów w akcie stanu cywilnego
- **tekst jednolity ustawy** - ustawa pierwotna z naniesionymi do niej wszystkimi zmianami (redakcja aktu normatywnego z uwzględnieniem wszelkich

poprawek i zmian, które nagromadziły się od chwili jego opublikowania w pierwotnym brzmieniu)

- **termin zawity -** termin, którego nie można przekroczyć, bowiem po nim wszelkie czynności są nieskuteczne (termin, którego nie można przywrócić)
- **uiszczenie opłaty** - zapłacenie określonej kwoty
- **urząd administracji publicznej** - urząd gminy, miasta, wojewódzki, ministerstwo
- **wniosek** - pismo (najczęściej), w którym osoba przedstawia swoje żądanie, prośbę itp.
- **wnioskodawca** - składający wniosek
- **wykładnia prawa** - interpretacja przepisów prawnych, aby ustalić znaczenie zawartych w nich norm prawnych

Pojęcia stosowane przy realizacji konkretnych zadań ustawowych

Wydawanie dowodów osobistych

- **koperta dowodowa** - akta zakładane dla każdej osoby, której wydano dowód osobisty. Zawierają dokumenty dotyczące tej osoby, niezbędne do jego wydania
- **lewy półprofil** - dotyczy fotografii załączonej do wniosku o wydanie dowodu osobistego ukazującej lewą stronę głowy z widocznym lewym uchem
- **odcinek B** - dokument otrzymywany przez osobę po złożeniu przez nią wniosku o wydanie dowodu osobistego, potwierdzający złożenie tego wniosku i zawierający termin odbioru dowodu (dokument ten należy zwrócić przy odbiorze dowodu osobistego)
- **powód wymiany dowodu osobistego** - przyczyna, dla której wnioskodawca występuje z wnioskiem o dowód osobisty (np. zmiana danych osobowych, utrata dowodu, kradzież, zniszczenie, wymiana ustawowa, błędne dane, zmiana nazwy ulicy, numeru lokalu)
- **seria i numer dowodu osobistego** - oznaczenie dowodu osobistego składające się z trzyliterowej serii i sześciocyfrowego numeru dowodu osobistego w przypadku dowodów osobistych nowego wzoru oraz dwuliterowej serii i siedmiocyfrowego numeru w przypadku książeczkowych dowodów osobistych
- **siedziba wystawcy dowodu osobistego -** nazwa miejscowości, w której był wydany dowód osobisty
- **sporządzenie formularza -** wprowadzenie do komputera danych osobowych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, a następnie wydrukowanie dokumentu zawierającego te dane. Wnioskodawca potwierdza

swoje dane własnoręcznym podpisem na sporządzonym dokumencie - formularzu

- **teletransmisja danych -** przekazywanie danych do CPD

Sprawy Ewidencji Ludności

Sprawy meldunkowe

- **anulowanie czynności materialno-technicznej -** cofnięcie zameldowania, którego dokonano niezgodnie z prawem
- **dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu -** np. umowa cywilno-prawna, wypis z księgi wieczystej, decyzja administracyjna, orzeczenie sądu, z którego wynika prawo do lokalu
- **ewidencja ludności -** rejestracja danych o miejscu pobytu osób, o urodzeniach, dotyczących obowiązku meldunkowego, zmianach stanu cywilnego, obywatelstwa, imion i nazwisk oraz zgonach
- **najemca -** osoba, która posiada prawo do zamieszkiwania w lokalu
- **obowiązek meldunkowy**: - zameldowanie lub wymeldowanie się w miejscu lub z miejsca pobytu stałego lub czasowego
- **pobyt czasowy** - przebywanie bez zamiaru zmiany pobytu stałego w innej miejscowości lub w tej samej miejscowości lecz pod innym adresem
- **pobyt stały -** zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania
- **przemeldowanie** - wymeldowanie i równoczesne zameldowanie na terenie miasta Tychy
- **wojskowy dokument osobisty** - książeczka wojskowa, potwierdzenie zgłoszenia się do rejestracji przedpoborowych
- **zameldowanie** - potwierdzenie przebywania pod danym adresem (nie ma nic wspólnego z prawem do lokalu)

Sprawy wyborów

- **prawo głosu** - zaświadczenie wydane wyborcy umożliwiające mu głosowanie w dowolnym miejscu
- **rejestr wyborców** - wykaz osób posiadających prawo do głosowania w wyborach
- **spis wyborców** - wykaz osób mogących głosować w danych wyborach

Imprezy masowe

- **impreza masowa** - impreza sportowa, artystyczna, rozrywkowa, na której liczba miejsc dla osób na stadionie lub w innym obiekcie nie będącym budynkiem wynosi 1000 osób, a w przypadku hali sportowej lub innego

budynku – nie mniej niż 300 osób (na przeprowadzenie jej wymagane jest pozwolenie Prezydenta Miasta)

- **impreza o podwyższonym ryzyku** - impreza masowa, na której mogą wystąpić akty przemocy i agresji
- **organizator imprezy masowej** - osoba, która przeprowadza imprezę masową

Zmiana imion i nazwisk

- **ustalenie brzmienia imienia lub nazwiska** - zmiana zapisu imienia lub nazwiska, która wiąże się ze zmianą ich wymowy np. z „Andrzej” na „Andreas” lub z „Sucha” na „Suchy” (albo odwrotnie)
- **ustalenie pisowni imienia lub nazwiska** - zmiana zapisu imienia lub nazwiska, która nie powoduje wyraźnie wyczuwalnych zmian w ich wymowie np. z „Wioleta” na „Wioletta” bądź z „Dąbrowski” na „Dombrowski” (lub odwrotnie)

Stowarzyszenia

- **klub sportowy** - podstawowa jednostka organizacyjna realizująca cele i zadania w zakresie kultury fizycznej
- **stowarzyszenie zwykłe** - uproszczona forma stowarzyszenia, stowarzyszenie nie posiadające osobowości prawnej

Zbiórki publiczne

- **zbiórka publiczna** - zbieranie datków (w gotówce lub naturze)

Zgromadzenia

- **zgromadzenie publiczne** - manifestacja, grupująca co najmniej 15 osób, zebranych na otwartej przestrzeni dla wspólnego wyrażenia poglądów, protestu w danej sprawie itp. (o zgromadzeniu organizowanym w Tychach jego organizator powinien powiadomić Prezydenta Miasta)
- **przewodniczący zgromadzenia publicznego** - osoba, która otwiera i zamyka zgromadzenie oraz kieruje jego przebiegiem

SKRÓTY

- AA – Anonimowi Alkoholicy
- DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików
- DPS – Dom Pomocy Społecznej
- MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- MPPiRPA – Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- NGO – (ang.) non government organization organizacja pozarządowa
- NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
- nzoz – niepubliczny zakład opieki zdrowotnej
- PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- plo – placówka leczenia odwykowego
- poz – podstawowa opieka zdrowotna (lekarz rodzinny)
- SKO – Samorządowe Kolegium Odwoławcze
- sor – szpitalny oddział ratunkowy
- spoz – samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej

WYRAZY I ZWROTY

- **aktywność społeczna** – działalność na rzecz lokalnego społeczeństwa, pozadomowa, nie związana z profitami materialnymi
- **Al – Anon** – samopomocowe grupy rodzinne, przeznaczone są dla tych wszystkich, które są związane uczuciowo, którzy czują emocjonalny związek z osobami uzależnionymi od alkoholu (żony, mężowie, rodzice, konkubiny, przyjaciele itp.) oraz cierpią w związku z ich piciem
- **Alateen** – samopomocowa grupa przeznaczona dla „nastolatków", czyli dla dzieci i młodzieży do lat 18, którzy są związani uczuciowo, czują związek emocjonalny z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz cierpią w związku z ich piciem
- **asertywność** – postawa pomiędzy agresywnością a pasywnością. Sztuka odmowy, podania oceny negatywnej
- **dotacja** – bezzwrotna pomoc finansowa. Uzupełnia środki własne, ale ich nie zastępuje
- **ewaluacja –** ocena wartości programu lub projektu w oparciu o określone kryteria
- **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – zespół specjalistów sprawujących bieżącą kontrolę nad realizacją Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywani Problemów Alkoholowych** – działania miasta skierowane do społeczności lokalnej wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o zatrudnieniu socjalnym
- **Niedostosowanie społeczne –** nieprzestrzeganie ogólnie przyjętych norm i zasad współżycia
- **Obowiązek leczenia –** nałożona przez Sąd forma motywująca do podjęcia leczenia odwykowego w określonym ustawowo czasie, tj. 2 lata (od 1982r. zastępuj przymus leczenia)
- **Okres zasiłkowy** – okres od dnia 1 września do 31 sierpnia następnego roku kalendarzowego, tj. okres, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych
- **Opieka ambulatoryjna** – leczenie w poradni i/lub przychodni (lecznictwa otwartego)
- **Opieka stacjonarna** – leczenie w szpitalu lub innej placówce leczenia całodobowego
- **Osoba ucząca się –** osoba pełnoletnia ucząca się, nie pozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zasądzeniem od rodziców na jej rzecz alimentów

- **Osoba zgłoszona –** osoba, wobec której Komisja (MKRPA) podjęła czynności zmierzające do orzeczenia poddania się leczeniu w PLO
- **Patologia społeczna** – w socjologii zjawisko społecznego zachowania si jednostek i określonych grup społecznych sprzeczne z wartościami lub normami danej kultury. Oznacza stan zakłócenia równowagi społecznej, czego przejawem jest osłabienie więzi społecznych, utrudnienia w realizacji pewnych wartości i potrzeb, zachwianie systemu norm, oaz nieskuteczność kontroli społecznej
- **Profilaktyka** – inaczej zapobieganie
- **Promocja zdrowia –** proces umożliwiający każdemu człowiekowi poprawę, zachowanie i utrzymanie zdrowia
- **Przemoc domowa –** zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc domowa występuje zarówno w środowiskach patologicznych, jak i tzw. Dobrych rodzinach. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym przez prawo
- **Rehabilitacja osób niepełnosprawnych –** zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym udziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej
- **rodzina dysfunkcjonalna –** rodzina nie spełniająca podstawowych zadań względem dzieci, które do niej należą. Brak w niej otwartej komunikacji między rodziną a szerszym środowiskiem. Rodzice przejawiają nieprawidłowe postawy rodzicielskie. Przyczyną może być alkoholizm lub inne uzależnienia, następstwami: przemoc fizyczna i psychiczna, molestowanie seksualne
- **samotne wychowanie dziecka –** wychowywanie dziecka przez pannę, kawalera, osobę pozostającą w separacji, orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, wdowca, wdowę, **jeżeli wspólnie nie wychowuje dziecka z ojcem lub matka dziecka**
- **społeczność lokalna** – to układ lokalny składający się z kilku podstawowych elementów: przestrzeni terytorialnej, zamieszkujących tę przestrzeń ludzi, wspólnych powiązań i zależności ludzi i instytucji, sprawiających, że całość jest wewnętrznie zintegrowana, co umożliwia podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów, społecznych interakcji, kulturowych i psychospołecznych więzi łączących cześć lub całość mieszkańców z daną strukturą społeczno – przestrzenną
- **strategia rozwiązywania problemów społecznych** – ustawowo wymagany dokument określający zadania własne powiatu n kilka najbliższych lat strategia zawiera programy z zakresu pomocy społecznej, wspierania osób

niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka

- **superwizja** (lub konsultacja) – rodzaj szczególnego czuwania zarówno terapeuty jaki superwizora nad przebiegiem procesu psychoterapii w trosce o jak najszerzej pojęte dobro klienta. Jest okazją do poszerzenia wiedzy, umiejętności, rozważania wszelkich praktycznych i etycznych kwestii, jakie mogą pojawiać się w czasie prowadzenia terapii. Superwizja służy podnoszeniu jakości udzielanej pomocy
- **Środowiskowy Dom Samopomocy** – placówka dziennego pobytu stanowiąca oparcie dla osób przewlekle chorych psychicznie, głębiej niepełnosprawnych intelektualnie, a dla osób z upośledzeniem lekkim wówczas, gdy oprócz niepełnosprawności intelektualnej występują inne sprzężone zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, poważnie utrudniające życie codzienne. Celem działania Domu jest rehabilitacja zmierzająca do poprawy sprawności fizycznej każdego uczestnika, poprawa zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz przystosowanie do samodzielnego życia w środowisku społecznym
- **Świadczenie pielęgnacyjne** (zastępujące stały zasiłek z pomocy społecznej) – przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z powodu konieczności opieki nad dzieckiem - matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przyznawane jest na podstawie kryterium dochodowego
- **Trzeźwy alkoholik** – osoba, która nosi w sobie psychologiczne mechanizmy uzależnienia od alkoholu jednak swój alkoholizm przeżywa na trzeźwo
- **Urlop wychowawczy –** urlop udzielony przez pracodawcę, celem sprawowani opieki nad dzieckiem w wieku do lat czterech
- **Warsztaty Terapii Zajęciowej –** wyodrębniona organizacyjnie i finansowo placówka, stwarzająca osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia
- **Zasiłek pielęgnacyjny** – przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeśli została uznana za niepełnosprawna w stopniu umiarkowanym, a niepełnosprawność powstała w

wieku do ukończenia 21 lat, osobom, które ukończyły 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje bez względu n wysokość dochodu członka rodziny

- **Zespół Opiniodawczy** – część MKRPA motywująca osoby uzależnione do podjęcia leczenia
- **Zespół uzależnienia od alkoholu (alkoholizm)** - uzależnienie od alkoholu jest chorobą przewlekłą, postępującą i potencjalnie śmiertelną, polega na niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych.

- **dowód własności** jeden z następujących dokumentów:
  - umowa sprzedaży,
  - umowa zamiany,
  - umowa darowizny,
  - umowa o dożywocie,
  - faktura VAT, itp.
- **RODZAJ POJAZDU** np. samochód osobowy, ciężarowy, specjalny itp.
- **WYREJESTROWANIE** stałe wycofanie pojazdu z ruchu(np. złomowanie, kradzież, wywóz za granicę) jak również na skutek przyjęcia tego pojazdu do ewidencji w innym urzędzie
- **ZGŁOSZENIE SPRZEDAŻY** poinformowanie urzędu o zbyciu pojazdu
- **BARWA NADWOZIA** kolor samochodu
- **RODZAJ NADWOZIA** np. hatchback, sedan (kareta), kombi
- **HATCHBACK** samochód osobowy(3 lub 5-drzwiowy), gdzie tylne drzwi otwierają się razem z szybą
- **SEDAN (KARETA)** samochód osobowy (2 lub 4-osobowy)
- **WTÓRNIK** dokument wydany po raz kolejny (po uprzedniej utracie, zniszczeniu lub kradzieży)
- **ZASTAW REJESTROWY** ograniczone prawo rzeczowe; może być ustanowiony w celu zabezpieczenia wierzytelności

- **Odpady komunalne** – to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych,
- **Gospodarowanie odpadami** – rozumie się przez to zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów,
- **Odzysk** – to wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.
- **Posiadacz odpadów** – rozumie się przez to każdego, kto faktycznie włada odpadami (wytwórcę odpadów, inną osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną); domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości.
- **Wytwórca odpadów** – rozumie się przez to każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów, wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątania, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej
- **Pozwolenie wodnoprawne** - zezwolenie na pobór wód i odprowadzanie ścieków
- **Standard emisyjny** – dopuszczalne wielkości emisji do środowiska (substancji, energii itp.)
- **Ścieki bytowe** – ścieki z budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, z osiedli mieszkaniowych oraz z terenów usługowych
- **Ścieki komunalne** - są to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi , albo wodami opadowymi lub roztopowymi.

- **adaptacja części wspólnej nieruchomości** – jest to zmiana dotychczasowego przeznaczenia nieruchomości wspólnej takiej jak np. grunt, dach, strych, klatka schodowa polegająca na jej zabudowie, przebudowie lub nadbudowie w wyniku której powstaje lokal mieszkalny lub użytkowy.

- **wniosek mieszkaniowy** - jest to oryginalny druk który jest podstawą do ubiegania się o lokal mieszkalny

- **lokal użytkowy** - pomieszczenie w którym prowadzona jest działalność handlowa, usługowa, biurowa

- **współnajem lokalu użytkowego** - sytuacja gdy kilku najemców prowadzi w jednym lokalu działalność gospodarczą

- **najemca lokalu użytkowego** - osoba, która użytkuje lokal i prowadzi w nim działalność gospodarczą

- **zamiana z kontrahentem** - jest to dobrowolna zamiana lokali mieszkalnych pomiędzy zainteresowanymi osobami

- **zamiana z dysponentem** - jest to zamiana obecnie zajmowanego przez najemcę lokalu mieszkalnego na inny wolny lokal stanowiący własność miasta realizowana przez Urząd

- **powierzchnia mieszkalna lokalu** - jest to łączna powierzchni samych pokoi

- **Użytkowanie wieczyste –** prawo rzeczowe ustanawiane wyłącznie na gruncie Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego na okres do 99 lat, gdzie użytkownik wieczysty zostaje obciążony obowiązkiem wykorzystania otrzymanej nieruchomości w sposób określony w umowie. Wybudowane przez użytkownika wieczystego budynki i inne urządzenia stanowią jego własność. Własność tych budynków nie może być przeniesiona na inna osobę bez przeniesienia prawa użytkowania wieczystego. Użytkownik wieczysty może rozporządzać swym prawem jak też obciążać je niektórymi prawami rzeczowymi (hipoteka, użytkowanie, służebność). Za oddanie w użytkowanie pobierana są opłaty: pierwsza opłata oraz opłata roczna wnoszona do 31 marca każdego roku. Opłaty rocznej nie należy mylić z podatkiem od nieruchomości, naliczanym na podstawie odrębnych przepisów

- **Służebność gruntowa** – obciążenie nieruchomości na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władającej) prawem, którego treść polega na tym, że właściciel nieruchomości władającej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążanej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążanej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień.Służebność gruntowa jest prawem związanym z nieruchomością, a więc przechodzi na jej nabywców. Służebności gruntowe wpisywane są w dziale III księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości obciążonej.

- **Droga konieczna** – rodzaj służebności gruntowej, którą ustanawia się jeżeli nieruchomość nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej. Może być realizowana na drodze sądowej.

- **Pierwszeństwo do nabycia nieruchomości** – jest to uprawnienie wyraźnie określonego przez akt prawny kręgu osób do nabycia nieruchomości przed innymi podmiotami, które mogą się o nie ubiegać.

- **Operat szacunkowy** – sporządzana na piśmie przez rzeczoznawcę majątkowego opinia o wartości nieruchomości. W operacie rzeczoznawca winien podać prócz określenia wartości, podstawowe informacje o szacowanej nieruchomości oraz przedstawić proces określania jej wartości.

- **Komunalizacja** – nabywanie nieruchomości przez gminę na podstawie aktu prawnego. Obecnie dotyczy tylko nabywania nieruchomości od Skarbu Państwa

- **wyplot** - wydruk mapy zasadniczej na drukarce wielkoformatowej
- **nakładka** - warstwa mapy zasadniczej:
  - **„S”** -sytuacja powierzchniowa np. domy, ulice, ogrodzenie, itp.
  - **„U”** - sieć uzbrojenia terenu, np. sieć ciepłownicza, sieć energetyczna, itp.
  - **„E”** -ewidencja gruntów i budynków, granice i numery działek, budynki
  - **„W”** - rzeźba terenu
- **wydruk monochromatyczny** - wydruk czarno-biały
- **klauzula** - pieczęć potwierdzająca
- **działka budowlana** – działka geodezyjna, dla której istnieje możliwość zabudowy
- **wyrys i wypis** - dokument składający się z mapki oraz wypisu z ewidencji, służący za podstawę wpisu do księgi wieczystej
- **kontur klasyfikacyjny** - obszar jednorodny pod względem rodzaju i gatunku gleby przez uprawnionego klasyfikatora w procesie klasyfikacji gleboznawczej
- **użytek** - sposób użytkowania gruntu

PRAWO BUDOWLANE:

- **obiekt budowlany** - budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami, obiekt małej architektury
- **budynek** - obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach
- **budynek mieszkalny jednorodzinny** - budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nie przekraczającej 30 % powierzchni całkowitej budynku
- **budowla** - każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, wiadukty, tunele, przepusty techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową
- **obiekt małej architektury** - niewielki obiekt, a w szczególności: kultu religijnego, kapliczki, krzyże przydrożne, figury, posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej, użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki
- **tymczasowy obiekt budowlany** - obiekt budowlany przeznaczony do czasowego użytkowania w okresie krótszym od jego trwałości technicznej, przewidziany do przeniesienia w inne miejsce lub rozbiórki, a także obiekt budowlany niepołączony trwale z gruntem, jak: strzelnice, kioski uliczne, pawilony sprzedaży ulicznej i wystawowe, przekrycia namiotowe i powłoki pneumatyczne, urządzenia rozrywkowe, barakowozy, obiekty kontenerowe

- **budowa** - wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego
- **robotach budowlanych** - budowa, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego
- **remont** - wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym
- **urządzenia budowlane** - urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące oczyszczaniu lub gromadzeniu ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki
- **teren budowy** - przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy
- **prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane** - tytuł prawny wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego, przewidującego uprawnienia do wykonywania robót budowlanych
- **pozwolenie na budowę** - decyzja administracyjna zezwalającą na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego
- **dokumentacja budowy** - pozwolenie na budowę wraz z załączonym projektem budowlanym, dziennik budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, w miarę potrzeby, rysunki i opisy służące realizacji obiektu, operaty geodezyjne i książkę obmiarów, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu - także dziennik montażu
- **dokumentacja powykonawcza** - dokumentacja budowy z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót oraz geodezyjnymi pomiarami powykonawczymi
- **teren zamknięty** - teren zamknięty, o którym mowa w przepisach prawa geodezyjnego i kartograficznego
- **właściwy organ** - organy administracji architektoniczno- budowlanej i nadzoru budowlanego, stosownie do ich właściwości,
- **organ samorządu zawodowego** - organy określone w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów

budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42, z 2002 r. Nr 23, poz. 221, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 124, poz. 1152)

- **obszar oddziaływania obiektu** - teren wyznaczony w otoczeniu obiektu budowlanego na podstawie przepisów odrębnych, wprowadzających związane z tym obiektem ograniczenia w zagospodarowaniu tego terenu.

PLANOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE:

- **ład przestrzenny** - takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno- estetyczne

- **zrównoważony rozwój** - rozwój, o którym mowa w art. 3 pkt 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 i Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392)

- **środowisko** - środowisko, o którym mowa w art. 3 pkt 39 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska

- **interes publiczny** - uogólniony cel dążeń i działań, uwzględniających zobiektywizowane potrzeby ogółu społeczeństwa lub lokalnych społeczności, związanych z zagospodarowaniem przestrzennym

- **inwestycja celu publicznego** - działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 126, poz. 1070, Nr 130, poz. 1112, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1682 i Nr 240, poz. 2058 oraz z 2003 r. Nr 1, poz. 15)

- **obszar przestrzeni publicznej** - obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

- **obszar problemowy** - obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych wskazany w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub

określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

- **obszar wsparcia** - obszar określony w ustawie z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz. U. Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041 i Nr 109, poz. 1158, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 100, poz. 1085, Nr 111, poz. 1197 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 66, poz. 596 i Nr 230, poz. 1921)

- **obszar metropolitalny** - obszar wielkiego miasta oraz powiązanego z nim funkcjonalnie bezpośredniego otoczenia, ustalony w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju

- **dobra kultury współczesnej** - niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna

- **teren zamknięty** - teren zamknięty, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, Nr 115, poz. 1229 i Nr 125, poz. 1363)

- **działka budowlana** - nieruchomość gruntowa lub działka gruntu, której wielkość, cechy geometryczne, dostęp do drogi publicznej oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej spełniają wymogi realizacji obiektów budowlanych wynikające z odrębnych przepisów i aktów prawa miejscowego

- **uzbrojenie terenu** - urządzenia, o których mowa w art. 143 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

- **dostęp do drogi publicznej** - bezpośredni dostęp do tej drogi albo dostęp do niej przez drogę wewnętrzną lub przez ustanowienie odpowiedniej służebności drogowej

- **standardy** - zbiory i zakresy wymagań dotyczących opracowań i dokumentów planistycznych oraz zasady stosowania w nich parametrów dotyczących zagospodarowania przestrzennego

- **parametry i wskaźniki urbanistyczne** - parametry i wskaźniki ustanawiane w dokumentach planistycznych, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 10 ust. 4, art. 16 ust. 2 i art. 40

- **walory ekonomiczne przestrzeni** - te cechy przestrzeni, które można określić w kategoriach ekonomicznych

- **wartość nieruchomości** - wartość rynkowa nieruchomości
- **powierzchnia sprzedaży** - ta część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno-użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów (bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej, do której zalicza się powierzchnie magazynów, biur, komunikacji, ekspozycji wystawowej itp.).

- **lokalna inicjatywa -** przedsięwzięcie należące do zadań własnych gminy, realizowane wyłącznie w granicach administracyjnych Miasta Tychy przez Miasto Tychy, wspólnie z jedną lub wieloma osobami fizycznymi, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi, nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi „inicjatorem", którego przedmiotem jest współdziałanie w jednej lub kilku priorytetowych dziedzinach rozwoju miasta, o których mowa w załączniku nr 1 do uchwały nr 0150/XIV/270/2003 Rady Miasta Tychy: STRATEGIA ROZWOJU MIASTA TYCHY: „TYCHY 2013" z uwzględnieniem zasady, iż przedsięwzięcia służyć mają wyłącznie zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty

- **inicjator -** osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna, nie posiadającymi osobowości prawnej realizująca wspólnie z Miastem Tychy przedsięwzięcie w trybie lokalnych inicjatyw

- **Wieloletni Program Inwestycyjny -** dokument zatwierdzony uchwałą Rady Miasta, zawierający uporządkowaną według obiektywnych kryteriów listę zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji wraz ze schematem finansowania w rozbiciu na poszczególne lata i źródłem finansowania

- **Wykaz Wniosków Inwestycyjnych -** zestawienie zadań oczekujących na możliwość realizacji po wygospodarowaniu wolnych środków finansowych

- **ZPORR** – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego – jest jednym z sześciu programów operacyjnych, które posłużą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju (NPR) /Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/CSF). Program ten rozwija cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Celem strategicznym ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałania marginalizacji niektórych obszarów, w taki sposób, aby sprzyjając długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

- **EFRR** - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ERDF - European Regional Development Fund). Jeden z czterech funduszy strukturalnych. Powstał w 1975 roku jako reakcja na coraz głębsze rozbieżności w rozwoju regionów (spowodowane kryzysem gospodarczym i przystąpieniem do UE Wielkiej Brytanii i Irlandii). Jego głównym zadaniem jest niwelowanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionalnego krajów należących do UE.

- **Fundusz Spójności** (ang. Cohesion Fund) jest instrumentem polityki strukturalnej, lecz nie zalicza się do funduszy strukturalnych. Zakres działania Funduszu Spójności obejmuje pomoc o zasięgu krajowym, a nie regionalnym jak to ma miejsce w przypadku funduszy strukturalnych. Głównym celem Fundusz Spójności jest wzmacnianie spójności społecznej i gospodarczej Wspólnoty poprzez finansowanie projektów tworzących spójną całość w zakresie ochrony środowiska i infrastruktury transportowej.

- **Studium wykonalności** - obowiązkowy załącznik do wniosku o finansowanie inwestycji ze środków strukturalnych w ramach programów rozwoju regionalnego, jest to kompendium wiedzy na temat projektu oraz jego otoczenia, stanowi rozwinięcie i uzupełnienie standardowego wniosku o przyznanie dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

- **MAO –** ang**.** Measure Authorising Officer; Pełnomocnik Prezydenta ds. Realizacji Projektu
- **JRP** – Jednostka Realizująca Projekt „Gospodarka ściekowa w Tychach”
- **FIDIC (czerwona książka)** – Warunki Kontraktu na realizację robót budowlanych przewidujące realizację kontraktów na podstawie wcześniej opracowanej dokumentacji projektowej
- **FIDIC (żółta książka)** – Warunki Kontraktu na realizację robót budowlanych przewidujące wykonanie kompleksowo prac projektowych, uzgodnień i robót budowlanych
- **Inżynier Kontraktu** – firma, która na rzecz Zamawiającego (np. Urzędu Miasta Tychy), przygotowuje, nadzoruje i koordynuje prace związane z realizacją Projektu
- **BK** (Beneficjent Końcowy) - odbiorca pomocy wspólnotowej z Unii Europejskiej (w naszym przypadku miasto Tychy); podmiot korzystający z publicznych środków wspólnotowych na podstawie Decyzji oraz Umowy o dofinansowanie
- **MŚ** – Ministerstwo Środowiska; stanowi Instytucję Pośredniczącą I stopnia odpowiedzialną za wdrożenie Projektu
- **NFOŚiGW** - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; stanowi Instytucję Pośredniczącą II stopnia odpowiedzialną za wdrożenie Projektu
- **WFOŚiGW** - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- **Projekt** - cykl zadań związanych z realizacją programu Funduszu Spójności „Gospodarka ściekowa w Tychach”; całość działań opisanych w Decyzji
- **Decyzja KWE (Komisji Wspólnot Europejskich)** – dokument stanowiący o przyznaniupomocy dla Projektu w ramach Funduszu Spójności
- **POZR** – Podmiot Odpowiedzialny za Realizację (w naszym przypadku miasto Tychy)

Niniejszy słowniczek terminów specjalistycznych został wydany celem ułatwienia mieszkańcom zrozumienia specjalistycznego języka używanego w postępowaniach administracyjnych, których są uczestnikami.

Pracownicy Urzędu są zobowiązani do udostępniania słowniczka mieszkańcom. Słowniczki dostępne są w sekretariatach Wydziałów oraz w Punkcie Informacyjnym Urzędu na parterze.